

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av arbetet med att främja
ett positivt skolklimat vid Montessori Mondial
Kristianstad med huvudmannen AcadeMedia
Grundskolor AB**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Montessori Mondial Kristianstad. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska arbetet med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel, med fokus på årskurserna 4-6. Detta omfattar hur rektorn arbetar strategiskt för att främja ett positivt skolklimat och hur lärare och annan skolpersonal arbetar med att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bil. 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Montessori Mondial Kristianstad i följande utsträckning:

Rektorns strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Rektorn arbetar i hög utsträckning strategiskt för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Lärare och annan skolpersonal arbetar i hög utsträckning med att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen av Montessori Mondial Kristianstad.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Rektors strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas hur rektorn arbetar för att det ska finnas ett gemensamt arbete på skolövergripande nivå för att främja ett positivt skolklimat. Detta inkluderar även hur rektorn arbetar och tar ansvar för att lärare och annan personal på skolan utvecklar och förhåller sig till de gemensamma förhållningssätten.

Området inbegriper även att lärare och annan personal ska få vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt så att de kan omsätta dessa och verka för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn arbetar i hög utsträckning strategiskt för att främja ett positivt skolklimat. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare, annan personal och elever, observationer samt inkommen dokumentation.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn bedriver ett strategiskt arbete för att skapa ett positivt skolklimat som omfattar hela skolan. Utgångspunkten för arbetet är ett förhållningssätt som grundas i montessoripedagogik och som finns uttryckt i den så kallade koncepthandbok som tagits fram av rektorn tillsammans med rektorer i övriga Montessori Mondial-skolor. Centralt i detta förhållningssätt är bland annat vikten av goda relationer, respekt för barnet och att utveckla elevernas motivation och ansvarstagande för sig själva och sin omgivning. Vidare utgår rektorns strategiska arbete från en nulägesanalys, där elevers och vårdnadshavares synpunkter tillvaratas genom bland annat enkäter och trygghetsvandringar med elevrådet. Utifrån analysen leder rektorn under innevarande läsår ett skolövergripande utvecklingsarbete kring bemötande, där de olika stadiarbetlagen har fått välja inriktning utifrån identifierade behov på respektive stadium. På mellanstadiet har arbetslaget valt att arbeta med en insats som kallas Snacka schysst, baserat på behov av att arbeta med språkbruket i dessa

årskurser. Rektorns arbete med skolklimatet omfattar också flera andra etablerade arbetsätt och rutiner, såsom undervisning i åldersintegrerade grupper där eleverna lär känna varandra över årskurserna, tydliga rutiner för mottagandet av elever på morgonen och ett årshjul för skolgemensamma aktiviteter som syftar till att skapa gemenskap och stärka den gemensamma värdegrunden. I det senare ingår exempelvis firande av Maria Montessoris födelsedag och uppmärksammande av FN-dagen och Förintelsens minnesdag. Skolan har också en genomtänkt schemaläggning av elevernas raster, ett rastvaktsschema som även omfattar elevhälsopersonal och vaktmästare, samt pedagogiska luncher för lärarna. Härutöver har rektorn gett en fritidspersonal i uppdrag att anordna rastaktiviteter på multiarenan, utifrån att denna plats tidigare upplevdes som otrygg och behövde bemannas. I nuläget utgörs de organiserade rastaktiviteterna nästan uteslutande av bollsporter. Rektorn planerar emellertid att utveckla rastverksamheten inför nästa läsår för att också locka elever med andra intressen. I planen ingår att erbjuda olika typer av aktiviteter och ett större utbud av lekredskap samt att förtydliga rastvärdarnas uppdrag att aktivera elever in i lek.

Vidare tar rektorn aktivt ansvar för att all skolpersonal tillämpar och förhåller sig till de gemensamma arbets- och förhållningssätten. Rutiner och arbetsätt på området förmedlas ut till arbetslagen genom arbetslagsledarna som ingår i rektorns ledningsgrupp. Frågor om bemötande och trivsel diskuteras sedan på arbetslagsmöten, där lärarna huvudsakligen träffas stadievis. Det förekommer även att fritids- och elevhälsopersonal deltar i arbetslagsmöten för att exempelvis diskutera vad personalen behöver tänka på i bemötandet av vissa elever och hur övergångar mellan fritids och skola fungerar. Samtal om skolgemensamma arbets- och förhållningssätt förs även vid arbetsplatsträffar, där rektorn tillsammans med personalen bland annat diskuterar resultat på elevenkäter och frågor där de behöver skapa samsyn i hela gruppen. Ett par gånger om året träffas lärare och fritidspersonal också i ämnesgrupper och nätverk för alla Montessori Mondial-skolor. I dessa sammanhang arbetar personalen med uppgifter kopplade till koncepthandboken, vilket inkluderar diskussioner om ledarskap och elevbemötande. Vidare följer rektorn upp arbetet med skolklimatet genom daglig närvaro i verksamheten och återkommande lektionsobservationer, liksom via samtal med kurator, specialpedagog och egna möten med lärare. Rektorn har konstaterat att det finns vissa skillnader i hur personalen anammar skolans förhållningssätt, exempelvis vad gäller arbetet med elevernas delaktighet i att värna och respektera skolmiljön. Utifrån sina iakttagelser har rektorn vidtagit åtgärder för ökad likvärdighet.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Rektorn ser till att lärare och annan skolpersonal ges den vägledning, det stöd och den kompetensutveckling som behövs för att möjliggöra gemensamma förhållningssätt i arbetet med att främja ett positivt skolklimat. För personal som behöver stöd och vägledning i arbetet har rektorn tillsett att detta ges, exempelvis i form av resurspersonal i undervisningen och handledning kring montessoripedagogik. Personalen har också möjlighet att vända sig till speciallärare eller kurator för att få stöd i specifika frågor som rör arbetet med skolklimatet. En kompetensutvecklingsinsats har genomförts kring ledarskap i klassrummet, vilket även har haft positiv inverkan på ledarskapet utanför klassrummet. Vidare har personalen fått kompetensutveckling genom SPSM kopplat till arbetet med förståelse för olikheter och personalen tar också del av föreläsningar på området vid gemensamma studiedagar för Montessori Mondial-skolorna. Även de återkommande ämnesgrupperna och nätverken inom Montessori Mondial fungerar som kompetensutveckling vad gäller skolans koncept och förhållningssätt. Nyanställda får en introduktion till skolans förhållningssätt genom exempelvis koncepthandboken. Vikarier får visserligen inte på samma sätt introduktion till förhållningssättet, då fokus är mer på praktiska frågor, men i och med skolans tvåläraresystem finns möjlighet även för vikarier att få stöttning i arbetet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen, men vill påtala vikten av att rektorn genomför de planerade förändringarna av rastverksamheten inför nästa läsår.

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas lärares och annan skolpersonals arbete med att eleverna ska trivas och vara trygga i skolmiljön, under hela skoldagen. Det innefattar hur lärare och personal arbetar relationsfrämjande och i sitt ledarskap agerar tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande. Området inkluderar även hur personalen arbetar för att eleverna ska involveras så att de ges möjlighet att utveckla sin förståelse för vad ett positivt skolklimat innebär. Härtill granskas om det sker ett arbete, med gemensamma arbetssätt och aktiviteter, som utvecklar skolklimatet.

Skolinspektionen bedömer följande: Lärare och annan skolpersonal arbetar i hög utsträckning med att främja ett positivt skolklimat. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som

framkommit i intervjuer med rektor, lärare, annan personal och elever, observationer av skolmiljön samt inkommen dokumentation.

Ledarskap och relationsarbete

Lärare och annan skolpersonal utövar ett tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande ledarskap i syfte att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer. Ledarskapet grundas i mångt och mycket på skolans koncept som innebär att personalen har stort fokus på respekt för eleven och allas olikheter, liksom att personalen gemensamt tar ansvar för alla elever. Konkret tar sig ledarskapet uttryck i att personalen bemöter eleverna med värme och omsorg, samtidigt som de är tydliga med vad som gäller på skolan. Personalen finns nära eleverna under skoldagen, de talar vänligt och respektfullt med eleverna och är måna om att alltid hälsa välkomna och säga hejdå så att alla elever blir sedda. Eleverna upplever att personalen bryr sig om dem och att man kan fråga dem om hjälp. På samma gång finns tydliga ramar och strukturer för samspelet som personalen är konsekventa med. Grunden för det sociala samspelet på mellanstadiet läggs tidigt i årskurs 4, då personalen arbetar för att snabbt få de nya eleverna att anamma de regler och arbetssätt som gäller.

Vidare finns tydliga strategier för att involvera eleverna i att skapa ett positivt skolklimat och utveckla förståelse för skolans förhållningssätt. Eleverna ges regelbundet utrymme att reflektera kring skolklimatet, exempelvis genom trygghetsenkäter, klassråd och elevråd samt genom utvärderingar av skolarbetet varje vecka där denna typ av frågor ingår. Under innevarande läsår har alla klasser på mellanstadiet arbetat med Snacka schysst, ett värdegrundsarbete som inneburit att eleverna återkommande diskuterat frågor om språkbruk och uppförande samt veckovis tilldelats olika uppdrag, såsom att säga tack eller att hålla upp dörren för varandra. Personalen har under läsåret sett goda effekter av insatsen varför den under vårterminen är något mindre aktiv, men arbetet lever ändå vidare i form av löpande samtal om hur man ska vara mot varandra och uppmaningar om att "snacka schysst". I klassrummen påminns eleverna också om förhållningssätt och språkbruk med hjälp av en bild på en särskild figur som använts i arbetet. Personalen arbetar överlag medvetet för att involvera eleverna i diskussioner om hur de vill att skolklimatet ska vara och vad som gäller på skolan. Bland annat har eleverna fått arbeta med diskrimineringsgrunderna och resonera om vad det innebär att en vuxen "ingriper". Lärarna på mellanstadiet arbetar också aktivt med högläsning av skönlitteratur kopplat till värdegrundsfrågor, vilket inkluderar diskussioner av olika scenarier och övningar där eleverna får träna på att våga säga ifrån i olika situationer. Eleverna får även träna på att lösa konflikter genom ett arbete som kuratorn bedriver med så kallade konfliktkort.

Lärare och annan skolpersonal arbetar även i övrigt medvetet utifrån gemensamma arbetssätt för att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer. De är väl förtrodda med de arbets- och förhållningssätt som gäller på skolan och arbetar utifrån de rutiner som finns för exempelvis vuxennärvaro. På morgonen tar en fritidspersonal emot alla elever i entrén och lärare möter sedan upp eleverna på respektive våningsplan och utanför klassrummen. Under lunchraster och i matsalen är personalen aktivt närvarande. Det finns personal som organiserar inläpp av elever i matsalen i syfte att undvika trängsel i kapprummet och personal som möter upp eleverna på skolgården när de kommer tillbaka från matsalen. Under lunchen äter personalen tillsammans med eleverna. På lunchrasten finns ett flertal personal tillgängliga på skolgården liksom i den inomhuslokal som årskurs 6 får nyttja tillsammans med högstadiets elever. En fritidspersonal anordnar rastaktiviteter för mellanstadiet, vilket framför allt innebär olika bollsporter, och härutöver finns ytterligare personal som rör sig runt på skolgården och pratar med elever. Däremot finns ingen personal ute på skolgården under förmiddagen, då eleverna får ta kortare pauser vid tidpunkter som de själva önskar. Vid dessa tillfällen går ett fåtal elever åt gången ut på skolgården under eget ansvar. Vidare anordnar personalen relationsfrämjande aktiviteter i syfte att främja trygghet och gemenskap mellan klasser och elevgrupper. När eleverna börjar mellanstadiet i årskurs 4 får de varsin klasskamrat i årskurs 5 som har i uppdrag att ta extra ansvar för att visa dem tillrätta. Mellanstadieelever besöker emellanåt också lågstadiet för att exempelvis hålla presentationer om sådant de arbetat med. Personalen organiserar regelbundet årskursgemensamma aktiviteter, såsom studiebesök och kulturupplevelser, där eleverna träffas över klassgränserna. Vissa skolövergripande aktiviteter genomförs också under läsåret i syfte att främja gemenskap och sammanhållning, såsom idrottsdagar, firande av Maria Montessoris födelsedag och en FN-vecka. Många elever känner varandra mellan stadierna i och med att undervisningen bedrivs i åldersblandade klasser.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Anna Johansson

Föredragande
Signerat av: Anna Johansson

I handläggningen av ärendet har även utredare Lena Osvaldsson deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800)

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att i denna lag avses med

- **undervisning:** processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och

- **utbildning:** verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 3 § 1 st. skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Enligt förarbetena till skollagen främjas trygghet, liksom studiero, av tillitsfulla relationer, samsyn bland personalen, ett systematiskt arbete och en hög delaktighet av eleverna. Det är viktigt att arbetet för trygghet sker på ett skolövergripande sätt och att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt samt att det inte bedrivs avskilt från undervisningen och utan tillräcklig koppling till elevers vardag. Det förebyggande arbetet omfattar ett aktivt arbete med att främja de normer och värden som ska prägla utbildningen, bland annat alla människors lika värde och respekt för

andra människors egenvärde samt jämställdhet (prop. 2021/22:160 s. 41 och 229).

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 2 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet) framgår att ingen i skolan ska utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Dessutom ska eleven enligt grundskolans läroplan ((Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, god miljö för utveckling och lärande) möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Strävan ska vara att skapa de bästa betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling och även om personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet har skolan en viktig roll. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Verksamheten ska präglas av omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling.

Vidare framgår det av läroplanen (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) att alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 30 skolor runt om i landet med inriktning på årskurserna 4-6, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Montessori Mondial Kristianstad ingår i granskningen. Skolinspektionen besökte Montessori Mondial Kristianstad den 31 mars 2026 och genomförde digital intervju med rektorn 1 april 2026. Besöket genomfördes av utredarna Anna Johansson och Lena Osvaldsson.

Montessori Mondial Kristianstad är en F-9-skola belägen i Kristianstads kommun med AcadeMedia Grundskolor AB som huvudmän. I årskurs 4-6 går cirka 130 elever fördelade på tre årskursintegrerade klasser.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- 60 minuter observationer i skolmiljön
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare och annan skolpersonal
- En intervju med rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Officiell statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten/huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras höstterminen 2026.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens huvudsakliga fokus riktar in sig mot arbetet för ett positivt skolklimat under skoldagen och på årskurserna 4-6. Ett positivt skolklimat innefattar bland annat positiva, omtänksamma och stöttande relationer mellan elever och mellan skolpersonal och elever. Detta för att eleverna ska uppleva skola som en trygg, säker och respektfull plats, samt att eleverna uppskattar och känner en samhörighet med skolan. I granskningen är fokus på skolornas främjande arbete. Det främjande arbetet hänger dock så nära ihop med det förebyggande att de är svåra att skilja åt. Med skolklimat avses utbildningen i sin helhet, det vill säga allt som sker under skoldagen inom verksamheten. Arbetet behöver inkludera hela skolan med både de faktiska platser som finns i skolmiljön och alla individer på skolan, som rektor och all skolpersonal. Det huvudsakliga fokuset i granskningen riktas mot hur man arbetar med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel utanför undervisningstiden och inte specifikt i skolämnen under skoldagen. Hur lärare och annan skolpersonal arbetar med klasserna, elevgrupper och klassklimat är ändå en så pass central del i skolornas arbete för att skapa trivsel och trygghet att det inte går att avgränsa bort helt. Även elevers perspektiv, hur elever involveras i relationsarbetet och hur de stärks i sin förmåga att verka för ett positivt skolklimat är en del av granskningen.

Granskningen syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet. Skolans arbete granskas i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- 1. I vilken utsträckning arbetar lärare och annan skolpersonal med att främja ett positivt skolklimat?*
- 2. I vilken utsträckning arbetar rektorn strategiskt för att främja ett positivt skolklimat?*

Kvalitetskriterier

Ledarskap och relationsarbete

Lärare och annan skolpersonal utövar ett tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande ledarskap i syfte att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer under skoldagen; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Arbetet präglas av att det finns tydliga strategier och arbetssätt för hur eleverna ska involveras.

Lärare och annan skolpersonal är väl förtrogna med skolans gemensamma förhållningssätt och arbetar medvetet utifrån dessa för att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn ansvarar för att, genom ett strategiskt arbete, skapa ett positivt skolklimat där hela skolan involveras.

Rektorn tar aktivt ansvar för att skolan utvecklar gemensamma förhållningssätt, som all skolpersonal tillämpar och förhåller sig till.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Lärare och annan skolpersonal ges vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt i arbetet med att främja ett positivt skolklimat.